

הרב אברהם אוהיון

מָרָן רֵאשׁ הַיְשִׁיבָה

עֲשָׂרִים וְחֲמִשָּׁה סְפִירִים מְפַסְקֵת חַיֵּי הַמְּפֻלָּאָה
שֶׁל מָרְן רֵאשׁ הַיְשִׁיבָה הַגָּאֹן הַגָּדוֹל

רַבֵּי אֶהְרֹן יְהוּדָה לֵיב שְׁטִינְמָן שְׁלִיט"א

תָּכֵן עֲנִינִים

- 8 ..... מְחַלְלִים רְעִים דְּלִיתָנוּ.
- 10 ..... כְּבוֹד הוֹרִים .
- 12 ..... בְּמַחְנֵה הָעֲבוּדָה.
- 14 ..... אֵינְנִי אֶכְלֵן גְּדוֹל
- 16 ..... הַיְסוּרִים מְשַׁתְּלָמִים .
- 18 ..... יָס הַחֲנֻכָּה שֶׁל הַרְבֵּנִית .
- 20 ..... מִבְּטָח לֹא שָׁלֵא יִתְקַלְקַל .
- 22 ..... יִרְאֵת כְּבוֹד לְרַב .
- 24 ..... גְּבוּרֵי כַח עוֹשֵׂי דְבָרוֹ!
- 26 ..... כְּבוֹד גַּם לִילְדִים .
- 28 ..... אֹר הַשֶּׁבֶת .
- 30 ..... מְמַתֵּי מְכִינִים צִידָה?
- 32 ..... בְּמִי צָרִיךְ לְקַנָּא?
- 34 ..... בְּזָכוֹת הַדְרָשָׁה .
- 36 ..... מָה אוֹכְלִים בְּמוֹשֵׁב הַזְּקֵנִים?
- 38 ..... הֵם לֹא נְמוּלוֹ .
- 40 ..... תְּמוּנָה שֶׁל עֲנָה .
- 42 ..... לְשׁוֹן רְכָה .
- 44 ..... רַק מָה שְׁמַכְרִחִים .
- 46 ..... מְתֵי צַעַק רַבְנוּ?
- 48 ..... מָה עוֹנִים לְפִתְאוּנִים?
- 50 ..... מוֹתוֹר לֹא מוֹפְסִידִים!
- 52 ..... מְעִיל בְּתַמּוּז .
- 54 ..... אֶבֶק שֶׁל שְׁקָר .
- 56 ..... מָה דִּין הַנְּעֻלִים?

עריכת לשון:
הרב שאול עובדיה פתיה
הגהות לשון וניקוד:
יהודית הירשמן
הגהות לשון ותוכן:
מאיר ארלנגר
ציורים:
דבורה קוטובסקי
עימוד ועיצוב:
מירי פלקסר
ניהול גרפי:
אברהם אוהיון

כל הזכויות שמורות ©
להוצאת יפה נוף י. פוזן

נדפס בישראל תשפ"א
אין להעתיק או להפיץ ספר זה
או קטעים ממנו בשום צורה
ובשום אמצעי אלקטרוני או מכני
לרבות צילום והקלטה
ללא אישור בכתב מהמוציא

Printed in Israel

חדש!

החנות הוירטואלית
הגדולה בעולם!
ניתן להשיג את כל ספרי
הרב אברהם אוהיון
וכן כל סוגי הספרים בעולם
לציבור הדתי

במל': 050-4164-500
באתר: ohayon-books.co.il

*למחבר אין כל קשר לאתר

הקדמה

'מָרְן רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה' הוא תארו הבלתי מערער, של הגאון הגדול, ראש ממלכת התורה, מנהיג הדור והמהדיות התרדית, רבי אהרן יהודה ליב שטיינמן זצוק"ל.

רבי אהרן יהודה ליב נולד בבִּירֶסְק בחדש חשוון ה'תרע"ד, לאביו רבי נח צבי שטיימן, שפנהו כשמש בבית הכנסת 'חברה לוגיה', ואשר היה ממנה על הערוב בעיר.

רבי אהרן יהודה ליב החל אִמְנֵם את למודיו ב'חדר', אולם כָּבֵר בגיל אחת עשרה עבר ללמוד בישיבת 'תורת חסד' שבבִּירֶסְק. הוא היה מקרב מאד לראש הישיבה, הגאון רבי משה סוקולובסקי, ואף התפלל עמו בפונן שבביתו. בישיבת 'תורת חסד' קבל תורה גם מפיו של המשגיח, הגאון רבי אברהם יעקב גורדון.

בגיל שש עשרה נסע רבי אהרן יהודה ליב לקוברין, ללמוד אצל הגאון רבי פסח פרוסקין. במשך פחצי שנה חבש את ספסלי הישיבה, וכאשר נסגרה - לאחר שבני הקהלה הפוקומית סרבו להמשיך ולהחזיק אותה - חזר לישיבת 'תורת חסד'.

רבי אהרן יהודה ליב זכה לקרבה מיחדת מצד רבני עירו, ביניהם הדגן הגאון רבי שמחה זליג ריגר, בן דודה של אמו. אגב, רבי שמחה זליג, הוא שסמך אותו לרבנותו. כמו כן, היה רבי אהרן יהודה ליב מקרב לרבה של בִּירֶסְק, הלא הוא מרן רבי יצחק זאב הלוי סולוביצ'יק.

בקשר רבי אהרן יהודה ליב לישב בשלוח על התורה ועל

העבודה, אלא שקפץ עליו רגזו של הצבא הפולני והוא קבל צו גייס. רבי אהרן יהודה ליב שנה את שם משפחתו לשטיינמן, כדי להציג את עצמו כבן יחיד ולחמוק מן הגייס, אולם הדבר לא עלה בידו. בעקבות כך החליט לעבר לשוויץ. ואכן, בשנת תרצ"ז עשה את דרכו לשוויץ, יחד עם שנים מוגדיו של הגאון רבי חיים הלוי סולוביצ'יק, רבי משה סולוביצ'יק ורבי אריה ליב גליקסון.

בהגיעו למונטרז'ה שבשוויץ, פהו רבי אהרן יהודה ליב כר"מ בישיבת 'עץ חיים', בראשה עמד הגאון רבי אליהו בוצ'קו. אף גם שם לא ארכו ימי השלוח. מלחמת העולם השנייה התגשה ובאה, ורבי אהרן יהודה ליב גייס, עם אזרחי חוץ נוספים, לעבודה בסלילת כבישים במחנה עבודה.

בנסי נסים הצליח רבי אהרן יהודה ליב לחמוק מעבודת הפרו, לאחר שפלוהו במש מחולה שחפת, שיירק לתוף מבחנת הבדיקה שלו, על מנת שיאחה בטענות פחולה במחלה מדבקת...

בטבת שנת ה'תש"ד בא רבי אהרן יהודה ליב בבִּירֶסְק והנשואין עם מרת תמר, בתו של רבי שמאי קורנפלד. בתחנה השתתפו מספר מועט ביותר של אנשים, וזאת משום שהחטן עמד על כך שהוצאות התחנה, שמפנו מופספי צדקה, יהיו מצמצמות ככל האפשר.

במזיץ שנת התש"ה החליט רבי אהרן יהודה ליב לעלות ארצה. ואכן, הוא עלה לארץ דרך ספרד והתישב בעיר בני ברק. בתחלה הוא למד בבית המדרש לתורת ארץ ישראל בפתח תקנה, והתברותא שלו היה הגאון רבי חיים שאול קרליץ, אולם כעבר חצי שנה הותר, בהמלצת מנהיג הדור, ה'חזון איש', פראש ישיבת 'חפץ חיים' בכפר סבא.

שנים נוספות חלפו, והגאון רבי יוסף שלמה פהנמן שם עינו על ראש הישיבה הצעיר. רבי אהרן יהודה ליב נקרא לעמוד בראשות ישיבת פוניבז' לצעירים.

בשנת תשכ"ה בקש הרב פהנמן מרבי אהרן יהודה ליב לכהן פראש כולל פוניבז', ולבקשתו של הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ' הסכים הרב פהנמן, שרבי אהרן יהודה ליב כהן בשני התפקידים גם יחד.

מאותה תקופה החל רבי אהרן יהודה ליב לכהן בראשות ישיבות רבות. הוא התמנה לראש ישיבת 'גאון יעקב', והחל לכושר שם שעורים בשעות אחר הצהריים. בשנת תשנ"ח הקים את ישיבת 'ארחות תורה', וכמו כן פהו רבי אהרן יהודה ליב בראשות ישיבת 'נהל של תורה', 'נר זרח' ו'תורה בתפארתה'.

רבי אהרן יהודה ליב הזמן על ידי מרן הרב שך להיות חבר במועצת גדולי התורה של 'דגל התורה', ולאחר פטירת הרב שך הכר כמנהיג הצבור הליטאי, לצדו של הגאון רבי יוסף שלום אגלישיב. לאחר פטירתו של מרן הרב אגלישיב, הכתר מרן ראש הישיבה הבלתי מערער של מרבית הצבור הליטאי, פאשר תורתו והנהגתו מתוות דרך לצבור בני התורה, כמברניט המונט את ספינת הרוח בסערת הגשמיית השוטפת את עולמנו.

מָרְן הַגְּרָא"ל חֵבֵר פֶּמָה וְכִמְה חֲבוּרִים בְּשֵׁם 'אַלְתָּה הַשְּׁחַר', עַל מִסְכְּתוֹת הַש"ס, עַל הַתּוֹרָה, וְעַל הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח, וְכִמְו כֵּן סִפְרֵי שִׁיחוֹת מוֹסֵר, וְעַל הַמוֹעֲדִים.

אנח חיינו המקדש, פרישותו מכל ענייני העולם הזה, ויחד עם זאת מערבותו העמקה בכל הנעשה בחיים הצבוריים, היו לפלא עצום. פמה סקולי הדבר, שמרן ראש הישיבה נפטר לבית עולמו בערב חנכה, החג הקיסמול את נצחונם של החשמונאים על הגונים, את נצחונה של תורת ישראל על חקמות יון.

מרן, בכל שנות הנהגתו, היה פמצביאם של החשמונאים. הוא נהל קרבות איתנים מול הניצח הרע הפושט צורה ולובש צורה, מול אנשי השלטון החלוני המבקשים לנעץ תדיר את טלפיהם בחנוכה התרדי ובארחות החיים של צבור היגרים.

בעינו הקדושה והפקויה עד מרן לעמקו של כל ענין שעמד על הפרק, והדריו את נציגי הצבור, היאה למוחות ומתי למחות, כיצד לפעל ואימתי.

אולם הרב שטיינמן לא ננט רק כלפי חוץ. הדרכתו היתה גם כלפי פנים, בתוף הצבור התרדי. עשרות ומאות מנהלים מוסדות קבלו עליהם ללא עוררין את הנהגתו ופעלו לפי הוראותיו בקדק. עשרות ראשי ישיבות נהגו לעלות אל הקדש פנימה, לשאב רוח קדשה ועידוד, לשאל עצה ולבקש הוראה. מאות ראשי כוללים, ביניהם עשרות שנפתחו בברכתו ובהוראתו, נהגו להונע במרן ראש הישיבה, בענייני סדרי הלמוד ובענייני קבלת אברכים.

רוח הקדש דברה מגורונו, כמו גם חכמה ופקחות שהותירה את השואלים המומים ונפעמים.

ומעל לכל, היתה בו, במרן ראש הישיבה, אהבת תורה שאין למעלה ממנה. אהבת התורה הקיפה את כל פלו פאש להבה, להטה בעצמותיו והבעירה את נשמתו הגדולה. מרן ראש הישיבה אהב את התורה אהבת אמת, והיא היתה נחמתו בעניו. במשך ימים היה מסתגר בחדרו, הוא והגקרא, ולומד ולומד עד פלות הפחות.

הספר שלפניכם סוקר במעט את דמותו הפולאה של מרן ראש הישיבה, ופוחת צהר לעולם של תורה בטירתה, נקייאת הדעת וקדשה.

אברהם איוון

מחליים רעים דליתנו

ל תיין היה רבנו מרבה לספר ולהודות לקדוש ברוך הוא על רב חסדיו עמו, על שהציל אותו מרעב נורא בימי ילדותו, על הצלתו הפלאית מן השואה האיומה, שנותר שריד יחיד מכל משפחתו הענפה, על רכואה ששלח לו מפל מיני חליים שבאו עליו, ועל חסדיו שבכל רגע ורגע. כאשר יצא לאור ספרו "איגלת השחר" על נדרים, פתב בהקדמה שישמש ספר זה כתודה לקדוש ברוך הוא על הטובות שגמל עמו.

אחד מן החסדים שעליהם ספר רבנו היה בהיותו נער צעיר בן שתים עשרה. יום אחד הכניס הנער הצעיר אהרן יהודה לייב את רגלו אל המגף, ומבלי משים נכנסה ספת מתכת קטנה לתוך רגלו, עד שנתקעה עמוק בתוך עצם העקב.

בתחלה לא הבחין בכה, אך לפתע חש פאבים אימים ברגל שהלכו והתעצמו. פלפי חוץ לא נפר היה מאומה, ואף אחד לא הבין מה פשר פאביו העזים. ששה שבועות שכב בביתו והתיסר בכאבים נוראים. הוא לא הצליח לדרו על הרגל ולכן אף לא הלך לתלמוד תורה.

בעיר בריסק היה חובש זקן, יהודי מוכר שפבר יצא לגמלאות, והיה גר בסמיכות לבית חורו רבנו. לאחר ששה שבועות שאף אחד לא הצליח לאבחן את הבעיה ברגל, העלה הוא את ההשערה שיתכן שנכנס גוף זר מפותכת לתוך העצם, והוא זה שגורם לכאבים. הוא שלח את הילד לצלום רנטגן בבית החולים. לצרוך כה היה צרוך רבנו לנסע עם אמו ברפכת נסיעה ארכה ורונית סבל, ולדחות עם רגלו הפואבת עד לבית החולים. הם הגיעו לבית החולים ביום ששי, ושם אכן גלו את הסכה התקועה בעצם, וראו כי התפתח סביבה זהום חמור ומספן, ועל אף ששבת פבר נכנסה, הכנס הילד ללא שהיות לחדר הנתוח, עד שהצליחו לאחר שעות רבות להוציא את הסכה מן העצם. בחסדי ה' לא הגיע הזהום למחזור הדם - עבדה שהיתה מספנת חלילה את תיין - והנתוח עבר בשלום. נתוח בימים ההם היה ענין מרפב ומספב מאד, אך למרות זאת מייד למחרת שלחוהו הביתה בעגלה רתומה לסוס, בגלל מחסור במקומות אשפוז.

כה, ללא תנאים מינימליים שב לביתו, עד שבחסדי ה' נרפא לחלוטין.